

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie z powództwa M. sp. z o.o. z siedzibą w P.
przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki
o obliczenie opłaty koncesyjnej
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 11 lipca 2024 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego
w Warszawie z 23 maja 2022 r., VII AGa 371/21

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda M. sp. z o.o. z siedzibą w P. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 540 (pięćset czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia zobowiązanemu do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 23 maja 2022 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację powoda M. Sp. z o.o. w P. od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 24 lutego 2021 r., XVII AmE 322/19 oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

Skargą kasacyjną z 26 sierpnia 2022 r. – uzupełnioną pismem procesowym z 19 września 2022 r. – M. Sp. z o.o. w P. zaskarżyła ww. wyrok w całości wnosząc o jego uchylenie i orzeczenie co do istoty sprawy na podstawie art. 398¹⁶ k.p.c. poprzez uwzględnienie apelacji powoda i zmianę wyroku Sądu I instancji poprzez uwzględnienie złożonego w sprawie odwołania oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego za pierwszą i drugą instancję, ewentualnie o uchylenie w całości zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie do ponownego rozpatrzenia oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na dwóch przesłankach, tj. potrzebie wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości oraz oczywistej zasadności skargi.

W uzasadnieniu wniosku o przejęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powodowa spółka wskazała przede wszystkim na istnienie potrzeby dokonania wykładni przepisów § 4 ust 3 i § 6 ust. 1-4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 października 2021 r. w sprawie opłaty koncesyjnej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1938; dalej jako też jako „rozporządzenie”) w zw. z art. 34 ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2024 r., poz. 266).

Skarżąca podkreśliła, że w ocenie spółki przyjęta przez Prezesa URE wykładnia jest niezgodna z ich istotą i celem, a także zakresem delegacji ustawowej. Jak wskazała, art. 34 ust. 3 wprowadza delegację ustawową dla Rady Ministrów do ustalenia, w drodze rozporządzenia wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa URE opłat koncesyjnych. Zatem z brzmienia treści upoważnienia, a także wynikającej z Konstytucji RP zasady, iż nakładać daninę publiczną można jedynie w drodze aktu o randze ustawy, należy – w ocenie skarżącej spółki – wywieść, że rozporządzenie w sprawie opłat koncesyjnych nie może stanowić podstawy do żądania opłaty, której nie przewiduje ustawa. Skoro zaś przepis rangi ustawowej ustanowił jako zasadę opłatę coroczną, a więc płaconą raz do roku, to delegację ustawową do wydania rozporządzenia odnoszącego się tylko do wysokości i sposobu pobierania tego typu opłat, należy wykonywać ściśle

i tylko w takim właśnie kierunku. Oznacza to – zdaniem skarżącej – że rozporządzenie wydane na podstawie i w granicach delegacji ustawowej mogło wskazywać na wysokość i sposób poboru opłat, ale dokonywanych tylko raz do roku.

W podsumowaniu wyводу skarżąca podniosła, że w wyniku błędnej wykładni regulacji dotyczących obowiązku uiszczania opłaty za udzielenie koncesji OPC, opartej o zaburzenie hierarchii obowiązujących aktów prawnych przez Prezesa URE, Sąd Okręgowy oraz Sąd Apelacyjny, skarżąca nie miała możliwości dochodzenia swoich praw, gdyż organ jak i Sądy, które przeanalizowały sprawę, opierały się na nieuzasadnionej interpretacji obowiązujących przepisów, w następstwie czego spółka zobowiązania była uiścić opłatę koncesyjną drugi raz w ciągu jednego roku.

Ponadto skarżąca wskazała, że stan faktyczny w sprawie spełnia również przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., podkreślając, że zarówno utrudnienia logistyczno-techniczne, jak i ciężka sytuacja finansowa, których doświadczyła w ostatnim czasie, świadczą o działaniu siły wyższej. Nie ma ona też takich uprawnień, które pozwoliłyby na zatrzymanie zaistniałych zdarzeń czy działań organów skarbowych. Nie zostało to jednak – w ocenie skarżącej – prawidłowo zinterpretowane przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki czy kolejne instancje.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz w każdym przypadku o zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu Prezes URE wskazał, że w jego ocenie skarżąca spółka nie wykazała celowości dokonania wykładni przepisów prawa ze względu na potrzeby praktyki sądowej, a nadto podkreślił, że w przedmiotowej sprawie ukształtowała się już jednolita w orzecznictwie Sądu Apelacyjnego i dominująca w orzecznictwie SOKiK wykładani przepisów prawa regulujących pobieranie opłat koncesyjnych, a wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie, od którego powód wywodził skargę kasacyjną, jest jednym z wielu wydanym w tej instancji potwierdzających przyjętą jednolitą na tym poziomie orzeczniczym wykładnię. Nadto podniósł, iż powód nie zdołał wykazać, że zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawa budzących wątpliwości, podkreślając, że skarżący

nie zaproponował w skardze, żadnych pogłębionych wywodów w tym zakresie popartych doktryną czy orzecznictwem. Jego wywód sprowadza się w zasadzie do stwierdzenia, że przepisy rozporządzenia są sprzeczne z delegacją ustawową tj. art. 34 ust.3 ustawy – Prawo energetyczne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

2. W niniejszej sprawie skarżący w pierwszej kolejności oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., czyli na wystąpieniu w sprawie potrzeby wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

3. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na potrzebie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w judykaturze sądowej i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 22 maja 2024 r., I CSK 114/23; 6 czerwca 2024 r., I CSK 1310/23). W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne

do rozstrzygnięcia sprawy (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z 20 maja 2016 r., V CSK 692/15; z 25 czerwca 2020 r., III UK 473/19).

4. Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy należy zauważyć, że przedstawiona skarga nie spełnia opisanych wymogów. Skarżąca spółka nie zawarła w skardze żadnych pogłębionych wywodów w zakresie wykładni § 4 ust. 3 i § 6 ust. 1-4 rozporządzenia w zw. z art. 34 ust. 3 Prawa energetycznego. Argumentacja zawarta w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania sprowadza się do ogólnego zakwestionowania trafności wykładni przyjętej przez Sąd II-ej instancji oraz wyrażenia własnego stanowiska w tym zakresie. W szczególności strona skarżąca nie zaprezentowała orzeczeń sądowych, w których wyrażane byłyby rozbieżne poglądy co do podnoszonej kwestii, jak również nie odwołała się do dorobku doktryny w tym zakresie. Nie wyjaśniła również, z jakiego powodu dotychczasowe bogate orzecznictwo sądów ma być niewystarczające dla rozstrzygnięcia wątpliwości co do wykładni tych przepisów.

5. Na marginesie jedynie zauważyć można, że stanowisko Sądu Apelacyjnego w Warszawie w zakresie interpretacji powołanych przez skarżącego przepisów zostało zaaprobowane również w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 czerwca 2022 r., I NSK 64/21).

6. Odnosząc się do drugiej z powołanych przez skarżącego przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania należy podkreślić, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jeżeli zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 czerwca 2024 r., I CSK 3602/23 i tam powołane orzecznictwo).

7. W niniejszej sprawie zaś skarżący ograniczył się do zdawkowego wskazania, że „...utrudnienia logistyczno-techniczne, jak i ciężka sytuacja finansowa, których doświadczyła w ostatnim czasie, świadczą o działaniu siły wyższej”, co miało zostać błędnie ocenione przez Sąd II-ej instancji. Jednocześnie nie zawarł żadnych argumentów wyjaśniających, dlaczego Sąd Najwyższy powinien uwzględnić tę przyczynę przyjęcia skargi do rozpoznania.

8. Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 14 ust. 2 pkt 3 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 1935).

[SOP]

[ał]